

DOMÁCE KOMPOSTOVANIE

Pri zakladaní kompostoviska by sme mali dbať na:

1. Výber vhodného miesta
2. Typ kompostoviska
3. Druh odpadov, ktoré do kompostoviska patria

Kam s ním

Pre kompost je dôležité vybrať správne miesto, najlepšie polotienisté, napríklad pod listnatým stromom či kríkom. Prudké slnko by totiž kompost vysušalo, pri vystavení dažďu by zas prichádzal o cenné živiny. Dbajme taktiež na dobrý prístup k tomuto miestu, aby sme mohli vzniknutý kompost ľahko rozvážať fúrikom. Kompost estetiku záhrady nijako rušiť nemusí – poľahky sa schová niekam do rohu a ako sme už v úvode spomínali, najlepšie je ukryť ho za kríky, prípadne okolo neho postaviť vzhľadné drevené oplotenie. Samozrejme je aj možnosť zadovážiť si praktický kompostér. Kompostovisko je potrebné umiestniť na takom mieste, aby z rôznych dôvodov neprekážalo susedom, čo je pri správnom kompostovaní zbytočná obava.

Ako predchádzať problémom ...

Problémom kompostu niekedy býva nepríjemný zápach, ktorý obvykle vzniká pri problémoch s jeho údržbou. Pokiaľ tlenie prebieha správne, kompost nijako nezapácha. Avšak, aby bolo skutočne optimálne, musíme kompost dobre založiť.

Jeho dno a pôdu pod ním by nemala oddeľovať žiadna prekážka, zabránila by prístupu užitočných pôdných organizmov /dážďovky, roztoč, mikroorganizmy/, ktoré pomáhajú pri rozklade materiálov. Dno kompostovacej jamy vysypeme hrubším materiálom /posekané drevo, konáre/ za účelom zabezpečenia cirkulácie vody, vzduchu a odtoku prebytočnej vody. Kompostujeme iba upravený /posekaný, podrvený, nalámaný/ materiál, ktorý navzájom zmiešavame. Dusikaté látky /hnoj, trus, pokosená tráva, kuchynský bioodpad, zvyšky zo záhrady a pod./, ktoré sú prevažne mäkké, šťavnaté a zelené, musíme zmiešavať s uhlíkatými látkami /drevená štiepka, piliny, hobliny, lístie, papier a pod./, ktoré sú prevažne tvrdé, hnedé, suché a savé. Drevnú štiepku a lístie je vhodné si uskladniť, pretože vznikajú len sezónne, no potrebujeme ich počas celého roka. Počas celého procesu kontrolujeme vlhkosť kompostu. Ak stlačíme dobre premiešaný materiál v dlani, nemala by nám spomedzi prstov vytekať voda /max. 2-3 kvapky/. Keď dlaň otvoríme, materiál by mal zostať stlačený.

Kompostovací proces je založený na aktivite mikroorganizmov a pôdných živočích, ktoré k svojmu životu potrebujú kyslík. Preto musíme zabezpečiť dostatočné prevzdušnenie kompostovaného materiálu, čo dosiahneme vytvorením dostatočného množstva otvorov na zásobníku alebo prekopávaním /prehadzovaním/ kompostu aspoň 1-2 krát ročne.

Ďalšie pravidlo hovorí, že by sme biologický odpad nemali skladovať na príliš veľkej hromade, ale v podlhovastej kôpke nie vyššej a širšej ako jeden a pol metra. Ak sa budeme týchto zásad držať, úspech máme zaručený. Výsledkom je vyzretý kompost hnedej až tmavohnedej farby, drobnej štruktúry, nezapácha /vonia ako humus/.

Ktoré odpady sú vhodné na kompostovanie?

A/ suroviny vhodné na kompostovanie:

- záhradné biologické odpady : pokosená tráva, zvyšky zeleniny, opadané ovocie, zvädnuté rastlinné časti, mladá vypletá burina, odrezané časti vetiev, lístie
- kuchynské a domové biologické odpady: rastlinné zvyšky z prípravy jedál /z čistenia ovocia a zeleniny/, usadenina z kávy, zvyšky varenej stravy /nie produkty živočíšnej výroby/, potraviny po záručnej lehote, zvädnuté kytice, opotrebovaná zemina z kvetináčov, vlasy, zvyšky vlny, papierové vreckovky

- biologické odpady z chovu hospodárskych zvierat: zvieracie výkaly /hnoj, hnojovica močovka/ hlavne dobytky, hydiny, koní, zajacov, a pod., uložené na slame alebo drevených pilinách,

B/ suroviny nevhodné na kompostovanie:

- odpady, ktoré nepodliehajú biologickému rozkladu, napr. sklo, kovy, plasty, veľká časť textilu, jednorázové plienky, viacvrstvové kombinované materiály /krabicové obaly z mlieka a džúsov/
- odpady s obsahom nebezpečných látok a ťažkých kovov, napr. farby, staré lieky, staré oleje, batérie, chemické prostriedky a pod..
- suroviny podozrivé, že obsahujú patogénne mikroorganizmy, napr. výkaly od mäsožravých zvierat, chorých zvierat, ľudské výkaly, kaly zo žúmp a septikov,
- biologické odpady, u ktorých je nadmerné riziko vzniku zápachu a prilákania nežiadúcich zvierat, napr. jedlá z mäsa, rýb a mliečnych výrobkov, veľké množstvá varenej stravy
- biologické odpady s nadmerným obsahom soli, mastnoty, napr. veľmi slané potraviny, suroviny a zemina kontaminované posypovou soľou alebo olejom.

Možno sa na prvý pohľad zdá kompostovanie zložité, no verte, že také nie je. Chce to len trocha skúseností a výsledky sa dostavia. Možno prvé kompostovisko a kompost nebudú hneď „super“, no časom sa to bude zlepšovať. Hlavné je začať a skúšať. Znížime tým množstvo zneškodňovaných odpadov a získame kvalitné hnojivo pre svoju záhradku.

/Spracované v spolupráci s organizáciou Priatelia Zeme/
Oddelenie výstavby, životného prostredia a správy majetku